

(Folytatás az 1. oldalról.)
tett az a meghívó, amelyet A demokratikus, nemzeti kibontakozásért elnevezésű fórum résztvevőinek küldtek meg az eszmecsere szervezői.

A különböző pártok és független személyiségek szellemi parlamentjéről — melyet szombaton tartottak Buda várában — a rádió és a televízió már tegnapelőtt tudósított, így mi a vita néhány érdekes, illetve vidékünkhez kötődő hozzászólásából ragadunk ki részleteket, az egyik résztvevő jegyzeteinek felhasználásával.

Ferge Zsuzsa: A sértett elítelt ma önértéküket közérdekként fogalmazták meg. A magániskola, a magánegészségügy, a piaci alapokra helyezett szociális ellátás túlzása vitte el az elmúlt évek olyan időszakban, amikor hárommillió ember csúszik a szegénység felé, és a társadalom közepesen tud megkapaszkodni az elért szinten.

Vigh Károly: Ma talán az erkölcsi válság a legmélyebb, az MSZMP korábbi reformerit például nem, hogy nem ismerik el, elvakult gyűlölettel szítanak velük szemben.

Sánta Ferenc: Az MSZMP-t, mint állampártot felszámoló csoportok — és szervezetük a Magyar Szocialista Párt — semmiféle hálna nem számíthatnak. Machiavelli törvénye: első dolgod legyen kivégezni azokat, akik hatalomra segítettek. Az inga sohasem áll meg középen. A reformkommunisták egyetlen esélye, hogy a demokratikus megmérettetésben a nép józansága erősebb lesz indulatánál, és nem dől be teljesen a hatalmi mámorától megszárdult pártok propagandájának.

Keserő Imre: Ma létezik a baloldali konzervativizmus és a tekintélyelvű konzervatív jobboldaliság, mint két szélsőség. A kettő kö-

zött van a politikai erők többsége. Szinte minden párt szociálliberalis valamilyen értelemben. A nagy nemzeti összefogás tartalmi feltételei meglennek, mégis belekergetjük egymást a két kisebbségi szélsőségekbe. Ha ez így megy, a társadalom közepén fog törni. A kölcsönös mocskolódás után mindenki sáros lesz, a nép bizalma megrendül a pártokban. A különféle pártokon belüli józan erőknek, miközben választási taktikából átengedik a hangoskodóknak a terepét, tudniuk kellene, a választások után a dühöngők be fogják nyújtani a számlát az elvégzett piszkos munkáért.

Horn Gyula: Az önmarginalizálás nemzeti sajátosság, holott a rombolás mellett építettünk is az elmúlt években. Megteremtettük egy új politikai rendszer alapjait. Sok helyen kell még rombolni is. A pártállam lebontása a gazdaságban még nem ment végbe. A szervezet, a káderek, a munka minősége változatlan. Az állami vagyont elherdáló vállalatvezetés ma cinkosra talál a vállalati tanácsokban.

Agh Attila: Nem ronthatjuk el a végén. Magyarország még mindig a fokozatos, rendezett átmenet ország. A német és a cseh látványos összeomlás egyáltalán nem azt jelenti, hogy lekörözték bennünket. Az átalakítás nehéz munkája ott még el sem kezdődött.

Géczi József: Mostani vitánk alapján nekem a francia szindikalisták jutottak az eszembe, akik az első világháború kitörésének napján a béke röplapjait próbálták elszórni a feltűzött szuronyral egymásnak rohanó német és francia csapatok közé.

A résztvevők megállapodtak abban, hogy januárban szélesebb körök bevonásával megtartják a szellemi parlament második fordulóját.

Kongresszusra készül a szegedi MSZMP

Zsúfolásig megtelt az Eszperantó utcai szakszervezeti ház nagyterme szombat délután. Az MSZMP decemberi kongresszusára való felkészülés jegyében tartott küldöttválasztó gyűlést a párt szegedi szervezete.

A megyében közel ezer, városunkban 423 tagot számláló régi-új párt létszáma annak ellenére növekvő, hogy sokan a kongresszust várják, s csak azután döntenek majd a belépésről. Mindenesetre bíznak abban, hogy létszámukban néhány hónap alatt megelőzik az általuk vitatott jogutódot, az MSZP-t. A jelölőbizottság megszavazását követően a városi tanács működésképtelenségével foglalkoztak. Ez a testület ma különböző érdekcsoportok — látványos önklerámozással tarkított — összecsapásainak színtere. Személyi problémák miatt — támadástól félve — szükségessé döntöttek a halasztás el, működésképtelen a szervezet.

(Felvetésüknek igazságtartalma nem vitatható. Az azonban mindenképpen elgondolkodtató, hogy a tanács, amely — direkt utasításokon keresztül — évtizedekig politikai szinten volt, most a többpártrendszerben egyszerűen váljon politikamentessé?)

Az egyik megoldási javaslat szerint társadalmi elnököket és helyetteseket — főállásban, kritikától félve nem vállalják — kellene választani, melléjük pedig egy hivatalos elnökhelyettes. A másik elképzelés háromtagú elnöki képviselőben gondolkodik, elismerve, hogy ennek ma nincs meg a jogalapja. Viták után végül mindkettőt továbbították a városi tanácsnak, természetesen személyi javaslatok nélkül.

Felmerült az is, hogy az MSZMP programját elfogadó alakítsanak platformot a tanácsban belül. (Ebben a kérdésben nyilvánvaló volt az ellentmondás, hiszen korábban éppen a politikamentes tanács mellett foglaltak állást.)

Ellenzik a pártok jelenlegi támogatási rendszerét abból a megfontolásból, hogy a Horthy-rendszer alatt is enélkül működött például az illegális kommunista párt. (Az, hogy egyetlen pártként évtizedeken keresztül milliárdos támogatásokat kaptak a költségvetésből, úgy látszik, egészen más kérdés.)

Kiss Artúr, a kongresszusi előkészítő bizottság nevében az új politikai irányvonalakat vázolta:

— Arccal a dolgozók felé.

— A megszerzett vívmányok, pozíciók védelme.

— Modern párt kell, marxista ideológiával.

— Új káderpolitika, erőteljes fiatalítás szükséges.

A központi elképzelések után a szegedi ideiglenes intézőbizottság véleményét ismertették.

— Stratégiai cél a szocializmus felépítése, anyagi, szellemi kizsákmányolásmentes működés. (A probléma csak az, hogy a kizsákmányolás korábban oly stabil kategóriája mára meglehetősen elbizonytalanodott.)

— Víványok védelme a restauráció ellen. (Ebben az értelemben az NDK-ban, Csehszlovákiában, Bulgáriában mostanában restaurációs folyamat megy végbe?)

— „Nem ugrunk be a provokatív kérdésfelvetéseknek állandó, szakosított, el-

méleti munkaközösségeket kell létrehozni... támadó, aktív agitációs munka szükséges.”

(A mai politikai eseményekre jellemző, elfogult felszólalásokat figyelve olyan érzése támadhatott a hallgatóságban, mintha az eredmények kizárólag az elmúlt évtizedek vezető pártjának lennének köszönhetőek, az utóbbi néhány hónap, egy év problémáiért pedig a megújulással küzdő vezetés volna a felelős.)

A gördülékeny gyűlés végén formai apróságokon felülemelkedve választották meg a 15 kongresszusi küldöttet. Név szerint: Gesztási Ferenc, Telkes György, Krajkó Gyula, Márton Nándor, Bodó Antal, Karácsonyi Béla, Babcsán László, Tar László, Nagy Béla, Kovács Sándor, Sonkoly Pálné, Kovács Lajos, Perjési József, Baranyai László, Pataki Zsuzsanna.

K. A.

Jogtörténeti ritkaság

A megyék sorában elsőként szombaton pártértekezletet tartott Debrecenben a Magyar Szocialista Párt Hajdú-Bihar megyei szervezete. A vitában felszólalt Vastagh Pál, az MSZP elnökségének tagja, a párt vidéki titkára elmondta, hogy a szocialista pártnak létrejötte az alapsejtjei, s ezáltal túljutott a szerveződés legnehezebb időszakán. Az MSZP taglétszáma kismértékben, de egyenletesen növekszik, s ma a szocialista pártban van a legerősebb frakciója a Parlamentben. Ez utóbbi döntő tényező, óriási tőke a kormányzati

COCOM

Mi adható, s mi nem?

Az amerikai kormány felülvizsgálja és enyhíti a kelet-európai exporttilalmakat. Különösen azok az országok — elsősorban Magyarország — számíthatnak a korszerű termékekre, technológiákra, amelyek vállalják, hogy azokat nem adják tovább. Erről beszélt tévényilatkozatában Robert Mosbacher amerikai kereskedelmi miniszter.

Mosbacher az amerikai kereskedelmi kamara tévéműsorában elismerte, hogy élénk viták vannak a kereskedelmi és védelmi minisztérium között, abban, mely termékek stratégiai jelentőségűek, s így nem adhatók el Kelet-Európában. A Pentagon időnként túlságosan korlátoz, mondotta. Az elmúlt időszak megoldott kérdéseket említette a személyi számítógépeket, amelyek immár eladhatók. Nézete szerint, az amerikai cégeknek exportálniuk kell tudni mindazokat a termékeket, technológiákat, amelyek másutt is hozzáférhetőek a világpiacra, a jelenlegi korlátozások helyenként szükségtelenül kárt

okoznak az amerikai gazdaságnak, a német, a japán vetélytársakkal szemben.

A miniszter hangzottatta, hogy az Egyesült Államok továbbra is első helyre teszi biztonsági megfontolásait, így a Cocom, a stratégiai exportot ellenőrző nemzetközi testület fennmarad, de csökkentik majd a tilalmi listát, elhagynak onnan például bizonyos híradástechnikai termékeket, ötvözeteket. Az amerikai javaslatozat a Cocom következő, áprilisi ülésén tárgyalják meg. (A bizottságnak tagja valamennyi NATO-tagország, Izland kivételével, valamint Japán.) Korszerű termékek, technológiák vásárlásának engedélyezésénél „sokkal jobb elbánásban” részesülnek majd azok az országok, amelyek kötelezik magukat, hogy azokat nem adják tovább, és hozzájárulnak ennek ellenőrzéséhez. A miniszter szólt arról, hogy magyar részről már tettek ilyen ajánlatot, míg Lengyelországgal előkészítő szakaszban vannak.

Magyar

kábítószercsempészek

munka, az ország politikai stabilitása szempontjából.

Az MSZP vidéki titkára belpolitikai helyzetünkről szólva politikai patthelyzetnek értékelte a népszavazás utáni állapotot. Szerinte politikai hiba volt, hogy a Parlament legitimálta az SZDSZ-nek a népszavazást szorgalmazó kezdeményezését, mivel — ahogy fogalmazott — ilyen összekuszált, manipulált népszavazást még nem látott az európai jogtörténet. Vastagh Pál szerint a népszavazás ellen határozottabban kellett volna fellépnie mind az MSZP elnökségének, mind parlamentti frakciónak.

Magyar kábítószercsempészeket tartóztatott le a római rendőrség a hét végén. Gépkocsijuk kárpitja mögé és a csomagtartó kettős aljába rejtve 21 kilo tiszta heroint találtak celofánzacskókban. A lefoglalt rakomány „értéke” mintegy 30 milliárd líra (21 millió dollár). A két letartóztatott személy a 31 éves Gábor Ervin Sándor, kőműves és a 25 éves Vághyiné Erdőkövy Henriette, a Malév légi utas-kísérője. DN 92-46 rendszámú Ford Taunus gépkocsijukat a rendőrség Tarvisiónál történt belépésüktől kezdve figyelte, amíg egy római külvárosi negyedben azután le nem csaptak rájuk.

Az olasz rendőrség kábítószerezéssel szembeni eljárását vádemelésel.

letékeése szerint az illetők minden jel szerint egyszerű „küldöncök” — akiket a kábítószercsempész-hálózat az áru eljuttatására használ. A heroin Törökországból származó, úgynevezett „5-ös minőség” — az egyik legdrágább és leggyilkosabb hatású kábítószer.

Törökországból a „balkáni útvonalon” (Görögországon, Bulgárián és Jugoszlávián át) érkezik Olaszországba a forgalomba kerülő kábítószert túlnyomó része, legtöbbször kamionokba rejtve. A most letartóztatottak esete arra vall, hogy az útvonal kiterjed immár Magyarországra és Ausztriára is. A két magyar kábítószercsempész ellen a római ügyészség indít eljárást vádemelésel.

TOT-politika

Vasárnap délután a Budapesti Kongresszusi Központban megkezdődött a mezőgazdasági termelőszoövetkezetek VI. kongresszusa. A két és fél napos tanácskozáson, 720 ezer szövetkezeti tag képviselőjében 1800 küldött vesz részt. A meghívottakkal együtt arra a kérdésre keresnek és adnak választ: milyen agrárpolitikát akarnak és támogatnak a hazai

mezőgazdasági termelőszoövetkezetek.

A kongresszuson, a napirendnek megfelelően számot adnak a mintegy 1300 mezőgazdasági termelőszoövetkezet, szakszoövetkezet, a 14 halászati szövetkezet, valamint a 60 szövetkezeti közös vállalat munkájáról, eredményeiről és gondjairól. (Holnapi lapunkban munkatársunk helyszíni tudósítással jelentkezik.)

A japán kormányfő Magyarországra látogat

Kaifu Tosiki japán miniszterelnök januárban 11 napos európai körutat tesz. A hat országot érintő látogatás utolsó állomásaként, Lengyelország után, január 15. és 17. között látogatást tesz Magyarországon — jelentette a Kyodo hírgyűjtemény, tokiói kormányforrásokra hivatkozva. Kaifu a tervek szerint az NSZK-ban kezdi körútját, és Nyugat-Berlinben beszédet mond, amelynek a középpontjában a kelet-európai reformok támogatásának a kérdése áll majd. Varsói és budapesti programját a japán kormányfő leginkább arra kívánja felhasználni, hogy a gazdasági és műszaki segítségnyújtás kérdéseiről folytasson tárgyalásokat.

Minél jobban közeledik a Lengyelország és Magyarország támogatásáról döntő brüsszeli nemzetközi miniszteri tanácskozás időpontja, annál több részlet lát napvilágot Tokióban a japán segítségnyújtásról. A külügyminiszter sajtótájékoztatója alapján a Szankei Simbun című lap vasárnap azt közölte, hogy Lengyelországnak 50 millió dollár értékű élelmiszer-gyorssegélyt nyújt a japán kormány. Az összeget arra használnák fel, hogy „a jó mezőgazdasági termékekkel és azokból főléssel rendelkező Magyarországról vásárolják meg azt, amire Lengyelországnak szüksége van. Ezzel kettős célt szolgálnak: hozzájárulnak Magyarországnak, dollárkitermelő exportjának a növeléséhez. Lengyelországot pedig tértérítéses élelmiszersegélyben részesítik.”

Emellett 50-50 szakembert kívánnak meghívni a két országból, gazdaságrányítási és vállalatvezetési ismereteik bővítésére, a

gazdaság újjáépítése érdekében. Japán azt is fontolóra vette, hogy részt vesz a francia javaslatra létrehozandó európai fejlesztési bankban.

A külügyminisztérium magas rangú, neve közléseinek mellőzését kéri, a térséggel foglalkozó vezető diplomatája az MTI tudósítójának elmondta, hogy a japán Exim Bankon keresztül a kormány kész különböző beruházásokhoz hitelt nyújtani. A Suzuki-program finanszírozási problémáinak a megoldásában is ez a bank lesz érintett, mondotta, hangsúlyozva, hogy a döntés a legvégső szakaszban van és nagyon jó esélyeket lát arra, hogy megvalósuljon a japán-magyar járműipari együttműködés, vegyesvállalati formában. Arra is felhívta a figyelmet, hogy Japán legnagyobb könnyűipari vállalata, a Nikkeikin technika átadásával és új piaci lehetőségek megteremtésével támogatni kívánja a reformokat megvalósító Magyarországi alumíniumiparát.

Új csehszlovák szövetségi kormány

Vasárnap kora délután gyors hírből közölte a csehszlovák hírszolgálati iroda az új csehszlovák szövetségi kormány névsorát. Az új kabinetben 10 helyet kaptak a kommunisták és 11-et a más pártok és a pártok-kivüliek képviselői.

CSKP-tagok a kormányban: a miniszterelnök, Marian Calfa, két miniszter-

nök-helyettes, a nemzetvédelmi, a külkereskedelmi, a közlekedési és távközlési, a kohászati, gépipari és elektrotechnikai, a tüzelő és energetikai ipari miniszter.

A CTK által közzétett listán nem szerepel a belügyminiszter. Miniszterelnökhelyettesi rangban tagja lett a kormánynak az új szlovák miniszterelnök is.

NSZEP-kongresszus

Több mint 17 óra — egész éjszakán át tartó — tanácskozás után szombaton déli 12 óra elmúltával befejeződött az NSZEP rendkívüli kongresszusának első fordulója.

A választási procedura — amelynek során Gregor Gysit választották elnökké, döntöttek a száztágú elnökség és a 21 tagú döntőbizottság összetételéről — majdnem öt órán át tartott.

A kongresszus második fordulóját jövő szombaton és vasárnap tartják, és akkor döntenek a párt új programjáról, szervezeti szabályzatáról és új nevééről. A párt új elnöke a tanácskozás befejezése után a sajtónak adott első nyilatkozatában a bizalom visszanyerését nevezte a legfontosabb feladatnak.

Biztatás Strasbourgban

A zárónyilatkozat megerősíti, hogy az Európai Közösség kész a tervezett egymilliárd dolláros összeg több mint felével hozzájárulni a lengyel stabilizációs alaphoz, majd Magyarországról szólva ismét megerősíti, hogy a Magyarország és a Nemzetközi Valutaalap között kötendő megállapodás után kész ugyanolyan összegű kölcsönt nyújtani Magyarországnak. A csúcstekezet résztvevői felkérték a Miniszterek Tanácsát, hogy hamarosan hozzon döntést a Bizottság ergo vonatkozó javaslatáról.

A magyar kölcsön összegéről szombat délután sem az Elnökség, sem a Bizottság nem tudott pontos felvilágosítást adni az MTI tudósítójának. A párizsi és a strasbourgi csúcs egymilliárd dollárt emlegetett, a Bizottság

javaslata — amelyre a zárónyilatkozat Strasbourgban szintén utal — egymilliárd ECU-ról szól, ami napi árfolyamon több mint egymilliárd-százmillió dollár.

A konkrét intézkedésekről szólva, a zárónyilatkozat hangsúlyozta a Nyugat által nyújtandó segítség összehangolásának fontosságát. Ezzel kapcsolatban kiemelte annak szükségességét, hogy a 24-ek szerdán Brüsszelben sorra kerülő Miniszteri Értekezlete, amelyre Magyarország és Lengyelország magas szintű képviselőit is meghívták, hozza meg a szükséges lényegi és eljárási döntéseket, hogy elősegítse a lengyelországi és magyarországi, illetve megfelelő esetben más közép- és kelet-európai országokban zajló átalakulás támogatását